

TOVÁBBKÉPZÉS

TÍZ ÉVE AZ UNIÓBAN

Az előzetes döntéshozatali eljárás kérdései

Az elmúlt tíz év tapasztalatai azt mutatják, hogy a magyar jogalkotás, a magyar igazságszolgáltatás és az európai jogértelmező fórumok egymással összhangban, egymásra tekintettel végezték munkájukat - mondta dr. Darák Péter, a Kúria elnöke Magyarországi Európai Unió csatlakozásának tizedik évfordulója alkalmából szervezett „Az előzetes döntéshozatali eljárás elméleti és gyakorlati kérdései polgári, közigazgatási és büntető ügyekben” című szakmai konferencián.

Magyarország Európai Unió csatlakozásának tizedik évfordulóját ünnepelték az európai unió jog alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseivel összefüggő igazságszolgáltatási feladatok ellátásában segédkező Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat által szervezett tanácskészen, május közepén.

A Magyar Igazságügyi Akadémián tartott rendezvény fővédnöke dr. Darák Péter az európai unió jog magyar sajátosságait felidézve hangsúlyozta: Magyarország az egyetlen ország Közép-Kelet-Európában, ahol nagyon hamar megalakult az európai jog feldolgozását és értelmezését célul tűző bírói egyesület, így az a törekvés, amit alapító tagjai idejekorán elkezdtek, érezhető és látható a mai joggyakorlatban, az előzetes döntéshozatali eljáráskezdemenyvezések számában, minőségében, tartalmában.

A Kúria közzétette „Az Európai Unió jogának alkalmazása: az előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésének tapasztalatai” elnevezésű joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményét, amely az elmúlt 10 év történéseit térképezte fel a közösségi jog alkalmazásával összefüggésben. A Kúria elnöke ebből néhány lényeges megállapítást idézett a hallgatóságának, utalva arra, hogy a megfogalmazások, részben dr. Somssich Rékát, részben dr. Metzinger Péter ügyvédet és dr. Osztovis András kúriai bírót, a joggyakorlat-elemző csoport vezetőjét dicsérik.

Az európai jog magyar alkalmazása körében nagyon szép összhang mutatkozik a bíróságok, az európai jogalkalmazó szervek és a magyar jogalkotás között, amelyre több példát is találunk. Dr. Darák Péter e körben kiemelte az Ynos ügyet, mint mondta: a Bíróság megállapította hatáskörének hiányát, azonban azok az érdemi kérdések, amelyek bekerültek az Európai Bíróság ítéletébe, hatást gyakoroltak a magyar jogalkotásra, hiszen a jogalkotó az ezen ügyben hozott határozat alapján alkotta meg a 2006. évi III. törvényt. A főtanácsnoki indítványhoz igazítva módosította a Ptk. 209/B. szakaszát, bevezetve a relatív semmisséget és objektíválva a részleges érvénytelenség szabályait.

Ugyancsak pozitív példaként említette a regisztrációs adó kapcsán született adó-visszatérítést elrendelő európai bírósági ítéletek fogadtatását a magyar jogalkotásban, továbbá utalt a Cartesio ügyre.

A beszámoló értékes része, az a napi, egyszerű problémákat összegző tanulmányrész, amelyet dr. Metzinger Péter foglalt össze, és amely az előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésével összefüggésben felvetődő közkeletű félreértéseket próbálja eloszlatni - mondta.

Egy másik kérdést megvilágítva hangsúlyozta: az Európai Bíróság nem vizsgál ténykérdéseket, de abban, hogy a tényállás egyes elemei va-

Dr. Czine Ágnes a joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményében felvázolt javaslatról lapunknak úgy nyilatkozott: szükség lenne arra, hogy a Kúria alkosson egy kollégiumi véleményt, ugyanis az segítséget nyújtana a bírónak abban, hogy milyen szempontokat vegyenek figyelembe az előzetes döntéshozatali eljárás előterjesztésénél.

jon relevánsnak minősülhetnek-e egy jogi kérdés elbírálásában, véleményt nyilvánít, erre tipikus például szolgálnak a magyar áfaperekben hozott előzetes döntéshozatali határozatok.

Hangsúlyozta továbbá, hogy egy jogszabály végén található formális megjegyzés, miszerint az adott jogszabályt harmonizálták az európai joggal, nem jelenti azt, hogy a magyar bíró mentesülne-e a kérdés érdemi és tartalmi vizsgálatától. Az európai jognak való megfelelés vizsgálataitól nem mentesít az sem, ha a magyar jog szó szerint megegyezik a közösségi joggal a magyar fordításban.

Komoly kérdésként hozta fel: vajon megkérdezhető-e a felektől azt, hogy mindjárt az eljárás elején, az elsőfokú eljárásban hivatkozzanak az unió jogra, és ha ezt csak másodfokon teszik, akkor figyelmen kívül lehet-e hagyni, mint új tényállítást. A helyes válasz az, hogy nyilvánvalóan nem, mert az unió jogra való hivatkozás nem minősíthető tényállításnak - magyarázta.

A jogalkotónak nincs hatásköre a közösségi jog értelmezésére, erre a nemzeti bíró rendelkezik kizárólagos felhatalmazással. Nagyon fontos az is, hogy amikor az előterjesztési kötelezettség alóli kivételeket vizsgálják, akkor ezt mindig nagy gondossággal tegyék, s ne hivatkozzanak formális módon az előterjesztési kötelezettség hiányára. Minden esetben próbálják megnyugtatóan igazolni azt, hogy ez a tétel valóban megál-

lapítható - hívta fel a jelenlévők figyelmét.

Kiemelte: előterjesztési kötelezettsége a Kúriának van, előterjesztési jogosultsága pedig minden alsóbb fokú bíróságnak, azonban ez nem jelenti azt, hogy az alsóbbfokú bíróságok mentesüljenek az alól a kötelezettség alól, hogy mérlegeljék az előterjesztés indokoltságát. E tekintetben Magyarország jó példával jár elől a közép-kelet-európai térségben, a legtöbb alsóbbfokú bírósági előterjesztés Magyarországról érkezett Luxemburgba.

Ugyancsak felhívta a figyelmet arra, hogy nagyon veszélyes, ha a bíróság érdemi indokolás nélkül mellőzi az előzetes döntéshozatali eljárást, annak ellenére, hogy a fél arra vonatkozó indítványt tett.

A joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményében javasolta, hogy a Kúria elnöke kezdeményezzen a Kúria kollégiumai által közösen meghozott kollégiumi vélemény elfogadását az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, illetve a felek erre irányuló indítványát elbíráló határozatok egységes joggyakorlata érdekében - hozta fel végzetül Darák Péter, majd azzal a kérdéssel fordult a hallgatóságához, hogy vitassák meg indokolt-e egy ilyen közös kollégiumi vélemény kiadása.

Dr. Czine Ágnes, az európai jogi szaktanácsadói hálózat koordinátora köszöntőbeszédében kiemelte: a múlt évben az Országos Bírósági Hivatal elnöke teljesen új alapokra helyezte a szaktanácsadói rendszert; a koordinátor munkáját most már négy koordinátor-helyettes segíti büntető, polgári, közigazgatási és munkaügyi ügyekben.

Megjegyezte, hogy rövidesen elkészül az a belső hálózat, amely segítségével egy idő után naprakészen tudják a legfontosabb információkat közvetíteni bírótársaiknak, és tematizálva a jogalkalmazók számára hozzáférhetővé tenni a legfontosabb unió jogforrásokat, -gyakorlatot, akár az előzetes döntéshozatali eljárás keretében, akár a strasbourgi bíróság döntéseihez kapcsolódva is.

A rendezvény előadói egyebek mellett az igazságügyi diplomáciát, az Európai Unió jogalkotás minőségi kérdéseit, az előzetes döntéshozatali eljárás unió jogfejlesztésben betöltött szerepét mutatták be, teljes képet adtak az eddigi gyakorlatról, valamint egyes ügyek kiemelésével rávilágítottak a jogértelmezési problémákra.

Az Európai Unió jogának alkalmazása: az előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésének tapasztalatai elnevezésű joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye teljes terjedelemben itt érhető el: http://www.lb.hu/sites/default/files/joggyak/az_europai_unio_joganak_alkalmazasa.pdf

Dr. K. B.